

2024/2025

Upphandlingsplan

Upphandlingsplan för Malmö stad 2024-2025

Malmö stad

Stadskontoret
Ekonomiavdelningen
Upphandlingsenheten
STK-2023-813

Upprättad:
Version:
Ansvarig:
Gabriella Manieri

April 2024
1.0

Innehållsförteckning

Inledning	4
Sammanfattning	4
Bakgrund.....	5
Policy för inköpsverksamheten i Malmö stad.....	6
Inköp i samklang med Agenda 2030	6
Utvecklingsarbete inom inköpsverksamheten under 2024 och 2025	8
En robust inköpsorganisation	9
Stadens motståndskraft i en osäker omvärld.....	10
Uppföljning av sociala villkor i avtal	10
Pågående kommungemensamma utredningar.....	10
Strategiska vägval i upphandlingar under 2024 och 2025	11
Nytt konferensanläggningsavtal	11
Hårdare krav i upphandling av lokalvård	12
Inköp av begagnade varor.....	12
Breddat sortiment inom arbetskläder.....	12
Standardisering och produktutvecklingsbehov inom möbelområdet	13
Hållbarhetskrav i stadens inköp.....	13
Uppföljning av hållbarhetskrav i stadens inköp	14

Stadens samlade inköp.....	15
Planerade upphandlingar 2024/2025.....	17
Stadsövergripande upphandlingar.....	18
Nämndspecifika upphandlingar	22
Bilaga 1 – Hållbarhetskrav i upphandling	29
Krav på miljöledningssystem	29
Krav på transporter.....	29
Krav på cirkularitet och hållbara produktval.....	30
Krav för att främja ökad biologisk mångfald.....	31
Krav på hållbara leveranskedjor	31
Arbetsrättsliga krav.....	32
Krav på universell tillgänglighet.....	32
Krav att uppfylla lag kring antidiskriminering	32
Krav att följa barnkonventionen	33
Sysselsättningsfrämjande krav.....	33
Ekonomiska krav	34

Inledning

Nästan all typ av verksamhet som staden bedriver kräver inköp av varor, tjänster och entreprenader av olika slag. I Malmö stad görs inköp för tio miljarder kronor varje år. För att kunna bedriva en kostnadseffektiv och värdeskapande inköps- och upphandlingsverksamhet krävs en gedigen kontroll över inköpsbehov och en lika gedigen kontroll över den avtalstäckning som behövs för att tillgodose de inköpsbehov som finns.

För att uppnå bästa möjliga effekt av stadens upphandlingar krävs också en genomtänkt strategi för vilka upphandlingar som ska genomföras av vem. Vilka upphandlingar får bäst resultat om de genomförs samordnat för hela staden i stadsövergripande ramavtal? Vilka upphandlingar får bäst resultat om de genomförs av andra upphandlande myndigheter eller inköpscentraler (Skånes kommuner, Kammarkollegiet, ADDA inköpscentral etcetera)? Vilka upphandlingar ger bäst utfall om de genomförs hos en enskild förvaltning? För att komma fram till vilken upphandlingsstrategi som är affärsmässigt smartast krävs en dialog mellan stadens förvaltningar, helägda bolag och stadskontoret.

Kommunfullmäktige har beslutat att samtliga nämnder årligen ska redovisa sina största inköpsområden, sina planerade upphandlingar samt hållbara och innovativa aspekter relaterat till inköp och upphandling till kommunstyrelsen. Denna rapport är ett resultat av en gedigen rapportering från stadens nämnder med målsättningen att ge en översiktlig bild av stadens inköpsvolym, planerade upphandlingar och det hållbarhetsfokus som finns i stadens inköp och upphandlingar.

Sammanfattning

Upphandlingsplan för Malmö stad 2024–2025 redogör för det utvecklingsarbete som pågår för att stärka inköpsverksamheten i staden och därmed bidra till en socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar stad.

Rapporten ger också en översiktlig bild av de upphandlingar som planeras i staden 2024–2025, vilka ekologiska och sociala krav staden ställer i upphandling och hur dessa följs upp. Ett par strategiskt viktiga upphandlingar lyfts särskilt.

Inom inköps- och upphandlingsverksamheten i staden pågår flera utvecklingsinsatser. Bland annat har en genomgång gjorts av de riktlinjer

som gäller för samtliga nämnders inköpsverksamhet och ett förslag på revideringar är på remiss inom staden. Under planeringsperioden kommer ett nytt avtals- och upphandlingssystem att implementeras och ett utbildningspaket för inköpare lanseras under våren 2024. Dessutom har kommunstyrelsen fått fullmäktiges uppdrag att växla upp arbetet mot arbetslivskriminalitet i staden, genom att förstärka arbetet med uppföljning av sociala villkor i avtal.

Upphandlingar planeras under perioden för ett kontraktsvärde motsvarande närmare 15 miljarder kronor. Ungefär 20 procent av dessa avser stadsövergripande avtal och av dessa är ett par särskilt strategiskt intressanta. Bland annat är ett nytt lokalvårdsavtal i planeringsfas, där extra omsorg kommer att läggas vid uppföljningsmöjligheter och möjlighet till hårdare sanktioner vid avtalsbrott. När det gäller möbler planerar stadskontoret att under planeringsperioden utreda förutsättningarna för ett standardiserat sortiment för vissa produktkategorier, i syfte att minska kostnader och öka förutsättningarna för delning och återvinning inom staden.

Bakgrund

Nästan all typ av verksamhet som staden bedriver kräver att det görs inköp av varor och tjänster av olika slag. För att tillgodose inköpsbehoven krävs god kunskap om inköpsprocessens olika delar och inte minst en struktur i staden som gör det enkelt för alla verksamheter att köpa in det som krävs för att verksamheten ska kunna fungera på ett ändamålsenligt och obehindrat sätt. Staden behöver därtill tillgodose behovet av verksamhetslokaler genom att upphandla nybyggnation och anpassningar av befintliga lokaler. Därutöver har staden ett uppdrag att anlägga en stadsmiljö som är attraktiv och funktionell, vilket också kräver olika typer av upphandlingar.

Reglerna för offentlig upphandling bygger på EU-direktiv. Direktiven utgör en viktig del i arbetet med att främja fri rörlighet för varor och tjänster inom EU. Genom att följa de svenska upphandlingsreglerna uppfyller staden de skyldigheter som följer av EU-rätten. Utöver vad som reglerar själva upphandlingsprocessen har staden åtskilliga lagar, riktlinjer, policys och måldokument som styr i vilken riktning inköp ska ske.

Upphandlingsprocessen behöver dessutom vara följsam för att svara upp mot en verklighet där förväntningar, kunskap och marknader ständigt förändras.

Policy för inköpsverksamheten i Malmö stad

Kommunfullmäktige antog 2018 en policy för inköpsverksamheten i stadens nämnder och helägda bolag (§ 107, KF 2018-04-26). Huvudsyftet är att peka ut de övergripande strategiska mål som Malmö stad har för sin inköpsverksamhet och tydligt markera organisatoriska gränsdragningar avseende ansvarsfrågan i olika delar av inköpsprocessen. De strategiska målen för stadens inköpsverksamhet har formulerats i åtta inriktningar som är utan inbördes rangordning eller värdering. Inriktningarna innebär att inköpsverksamheten ska vara hållbar, ansvarsfull, professionell, effektiv, rättssäker, innovativ och konkurrensfrämjande. Den ska dessutom agera holistiskt och ta ansvar för att inköp betraktas och hanteras i ett stadsövergripande perspektiv.

Inköp i samklang med Agenda 2030

Av EU:s direktiv, internationella konventioner och svensk lagstiftning framgår att offentlig upphandling bör, och i vissa fall ska, beakta miljömässiga och sociala aspekter (4 kap. 3 § LOU). För att säkerställa att hänsyn tas till hållbarhetsaspekter i upphandling understryker Malmö stads inköspolicy att alla inköp ska ta såväl ekologisk, social som ekonomisk hänsyn.

Inköspolicyn är en del av Malmö stads arbete för att bidra till FN:s Agenda 2030. Agendans globala mål har integrerats i stadens målstruktur och utgör därmed ett riktmärke vid alla typer av inköp. Detta arbete står i samklang med Sveriges nationella upphandlingsstrategi, av vilken följer att offentliga inköp kommer att spela en avgörande roll för Sveriges genomförande av FN:s Agenda 2030.

Att arbeta med hållbarhet i upphandling kan vara en avgörande faktor i stadens arbete för att uppnå de globala målen. Samtidigt introducerar hållbarhetsarbetet ytterligare komplexitet i inköpsprocessen. De tre hållbarhetsdimensionerna står i många fall i konflikt med varandra och att prioritera mellan dem innebär en ständig balansgång.

Ekologisk hållbarhet

Malmö stads miljöprogram hanterar den ekologiska dimensionen av Agenda 2030 genom flera mål som är tydligt kopplade till konsumtion av varor och tjänster.

Malmö stad ska exempelvis, som organisation, ha nettonollutsläpp av växthusgaser år 2030, staden ska försörjas av 100 procent förnybar och återvunnen energi och de konsumtionsbaserade utsläppen ska minska.

Den hälsofarliga exponeringen ska minska avsevärt fram till 2030, vilket ställer krav på att de varor staden använder i minsta möjliga mån innehåller hälsofarliga ämnen, samt att nivåerna av buller och luftföroreningar hålls på en låg nivå.

Staden behöver bidra till att den biologiska mångfalden ökar, att Malmös odlingslandskap värnas och brukas på ett hållbart sätt, och att stadens havsområden förvaltas på ett hållbart sätt och skyddas i större utsträckning. Ytterligare ett viktigt mål är att ställa om till en mer cirkulär ekonomi där spill och avfall minimeras och där energieffektivisering möjliggörs. Varor och olika typer av material bör nyttjas fullt ut, om möjligt återanvändas, och slutligen återvinnas. Staden ska till 2030 ha ett hållbart mobilitetssystem, en ökad tillgång till gröna och blå miljöer och en ökad förmåga att stå emot och klara av klimatförändringarnas effekter.

Social hållbarhet

Social hållbarhet – ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader¹ – är ett överordnat mål för största delen av den kommunala kärnverksamheten och en del av Agenda 2030. För att främja social hållbarhet integreras krav kring mänskliga rättigheter, socialt ansvar och frågor kring antikorrupcion i stadens upphandlingar.

En stor del av de sociala krav som Malmö stad ställer är lagstadgade. Genom uppförandekoden och villkor kring hållbara leveranskedjor kräver Malmö stad att leverantören ska uppfylla krav kring relevant arbetsrättslagstiftning, tillgänglighet, sysselsättningsfrämjande åtgärder, FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, ILO:s kärnkonventioner och FN:s konvention mot korrupcion samt barnkonventionen.

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomiska hänsyn har länge varit naturligt integrerade i upphandlingsprocessen. Inköp ska ske av varor som uppfyller kvalitetskraven, som levereras i rätt tid och till rätt pris. Ekonomiska hänsyn syftar till att främja

¹ Rapporten tillämpar Folkhälsomyndighetens definition av social hållbarhet. Denna definition har i sin tur sitt ursprung i Brundtlandkommissionens rapport "Vår Gemensamma Framtid (Our common future)".

en effektiv användning av skattemedel, att stimulera en sund konkurrens och ett varierat näringsliv samt att bidra till ekonomisk tillväxt. Ett ökat fokus på hållbarhet innebär att Malmö stad i högre grad än tidigare ska säkerställa att ekonomiska hänsyn inte sker på bekostnad av människor och miljö, samtidigt som vi ska behålla vårt fokus på ekonomisk effektivitet.

För att uppnå ekonomisk hållbarhet ställs krav på att leverantörer är behöriga att utöva näringsverksamhet, är registrerade för F- eller FA-skatt, är kreditvärda, har betalat skatter och sociala avgifter. Krav ställs även på att leverantörer arbetar systematiskt med kvalitetsledning, för att staden ska stödja en sund och seriös marknad. Inköp ses dessutom allt oftare ur ett livscykelperspektiv för bästa långsiktiga effekt.

Utvecklingsarbete inom inköpsverksamheten under 2024 och 2025

Genom att använda upphandling som ett strategiskt verktyg arbetar Malmö stad med att öka integrationen mellan offentlig konsumtion och hållbarhetsfrågor i samtliga tre hållbarhetsdimensioner. Men det är inte enbart genom hållbarhetsdimensionen som en robust inköpsverksamhet blir viktig. De senaste årens instabilitet såväl i Malmö som i omvärlden, med pandemi och krig i Europa, har tydligt accentuerat behovet av att vara snabbfotad i hur staden hanterar förändringar och hastigt uppkomna behov. Varor som plötsligt inte går att få tag på, kostnader som stiger och särskilda krav på distribution har visat på behovet framåt av en rörligare och mer diversifieras inköpsverksamhet. Samhällsutvecklingen har också visat på behovet av ytterligare krafttag mot arbetlivskriminalitet, där inköpsverksamheten kan spela en stor roll.

Under 2024 och 2025 kommer fokus att ligga på genomförande av de beslut som redan fattats i riktning mot en mer robust, resilient och hållbar inköpsverksamhet. Ytterligare ett steg planeras också tas under hösten 2024 när kommunstyrelsen väntas behandla ärende om reviderade riktlinjer för inköpsverksamheten. Genom pågående arbete och kompletterande utvecklingsinsatser förstärks upphandlingsarbetets förmåga att vara just det strategiska verktyg som det har potential att vara.

En robust inköpsorganisation

Sedan ett par år tillbaka pågår ett omfattande utvecklingsarbete under kommunstyrelsens ledning för att säkra att stadens inköpsorganisation inte enbart fungerar effektivt idag utan dessutom står robust i en osäker omvärld och framtid. För att staden ska kunna använda upphandlingsverktyget som en motor för att bidra till en hållbar värld och ge medborgaren så mycket valuta för skattecronan som möjligt, krävs en effektiv och kompetent inköpsorganisation.

Inköpsverksamheten i Malmö stad styrs genom Inköspolicy för Malmö stad som kompletteras av Riktlinjer för inköpsverksamheten (STK-2016-1296). Under våren 2024 är ett förslag till reviderade riktlinjer på remiss hos nämnder och bolag. Ett reviderat förslag väntas behandlas av kommunstyrelsen under hösten 2024. Revideringarna tydliggör nämndernas ansvar i att bedriva en ändamålsenlig, effektiv och korrekt inköpsverksamhet.

Alla medarbetare i staden som gör inköp och som genomför upphandlingar behöver tillräcklig kunskap, rätt kompetens och tillgång till en stödjande struktur för utbildning och support. För att säkra att samtliga berörda medarbetare har denna kompetens lanseras under våren 2024 ett gemensamt digitalt utbildningspaket som omfattar dels en introduktion till inköps- och upphandlingsområdet, dels rutiner för inköpsprocesser och direktupphandling. Flera förvaltningar har redan planerat för att ta del av utbildningarna.

För att säkra att stadens upphandlingar genomförs med stringens och att inköp sker i enlighet med tecknade avtal är ett välfungerande systemstöd nödvändigt. För närvarande implementeras ett nytt gemensamt upphandlings- och avtalssystem i staden. Syftet är att samla alla stadens avtal, stadsövergripande och förvaltningsspecifika, på ett och samma ställe. Det är i samma system som upphandlingar också genomförs. Det nya systemet beräknas vara implementerat under 2024.

Slutligen kommer stadskontoret under planperioden att utreda behovet av bättre analysverktyg för att kunna säkerställa effektiva prioriteringar såväl ur ekonomiskt som ekologiskt perspektiv.

Stadens motståndskraft i en osäker omvärld

De sårbarheter och möjligheter som synliggjorts genom kriget i Ukraina och COVID-19-pandemin, kombinerat med ett stort antal nya regleringar och andra typer av satsningar för att stärka EU:s förmåga och motståndskraft, har de senaste åren inneburit behovet av ett förstärkt beredskaps- och säkerhetsarbete. Flera nya statliga utredningar avseende exempelvis livsmedelsförsörjning och kommunernas ansvar vid fredstida kriser och höjd beredskap väntas också påverka stadens beredskapsarbete framöver. Som en effekt av detta blir det viktigt att beakta hur osäkerhet i försörjningskedjor och på leverantörsmarknaden påverkar samhället i stort och inköpsområdet specifikt.

Inom upphandlingsområdet arbetar stadskontoret dels med framtagande av checklistor inför upphandling när avtalsändamålet kan anses vara samhällsviktigt, dels med formulering av avtalsvillkor i sådana fall.

Ett annat exempel på hur organisationen arbetat med att stärka stadens motståndskraft vid oförutsedda händelser återfinns inom produktförsörjning för smittskyddsprodukter. Under pandemin uppmärksammades behovet av ett avtalsupplägg som bättre säkrar kontinuerlig och robust försörjning avseende dessa produkter. Från och med sommaren 2024 kommer staden därför att ha utökat från ett till två avtal för dessa produkter och därmed minskat sårbarheten.

Uppföljning av sociala villkor i avtal

Lika viktigt som att ställa krav i upphandlingsförfarande är det att följa upp att ingångna avtal faktiskt följs. Inte minst avseende sociala villkor. Genom stringent avtalsuppföljning säkras stadens position som affärspartner och risken att affärer görs med oseriösa leverantörer reduceras.

Kommunfullmäktige fattade i december 2023 (§ 250, KF 2023-12-21) beslut om att skala upp arbetet med uppföljning av sociala villkor i avtal ytterligare, med särskilt fokus på arbetslivskriminalitet. Under 2024 formeras en organisation för att möta detta uppdrag på stadskontoret, i nära samarbete med serviceförvaltningen och fastighets- och gatukontoret.

Pågående kommungemensamma utredningar

Inom staden pågår flera utredningar som ämnar till att samordna arbete mellan nämnderna och förbättra olika områden inom inköpsverksamheten.

Till exempel gav kommunfullmäktige år 2022 servicenämnden i uppdrag att utreda förutsättningarna för samordnad varudistribution för effektivare leveransflöden och potentiellt minskade utsläpp av luftföroreningar. Utredningen, som serviceförvaltningen driver med stöd av fastighets- och gatukontoret och stadskontoret, väntas presenteras för kommunfullmäktige under 2025.

Serviceförvaltningen utreder också hur ett organiserat internt återbruk skulle kunna se ut i Malmö stad. Utredningen kommer att täcka behov av organisation, ansvarsfördelning och personella resurser, önskemål kring uppföljning och statistik och förslag på finansiering samt krav på systemstöd. Stadskontoret kommer att informera om utredningsarbetets utveckling i samband med Upphandlingsplan för 2025–2026.

I samband med Upphandlingsplan 2023–2024 (§ 272, KS 2023-10-18) fattade kommunstyrelsen beslut om att ge stadskontoret i uppdrag att utreda förutsättningarna för en gemensam lösning avseende larm- och passersystem i staden. Utredningen fokuserar på utformning av mandat, roller och organisation vid en framtida stadsgemensam hantering av larm- och passersystem, och uppdraget väntas återrapporteras till kommunstyrelsen hösten 2024.

Strategiska vägval i upphandlingar under 2024 och 2025

Under 2024 och 2025 planeras för upphandlingar i staden till ett kontraktsvärde om nästan femton miljarder kronor. De flesta upphandlingar avser avtalsområden där befintliga avtalstider är på väg att löpa ut, medan vissa planeras för att täcka in nya eller delvis nya områden. Det pågår ett löpande utvecklingsarbete för att säkra att nya avtal såväl är mer kostnadseffektiva som värdeskapande för organisationen och malmöbon. I detta kapitel beskrivs ett antal avtal som bedöms som särskilt strategiskt viktiga.

Nytt konferensanläggningsavtal

Ett nytt avtal för konferensanläggningar kommer att upphandlas under perioden. I nuvarande avtal har kostalternativen varit en fråga för diskussion, varför detta ges extra omtanke i aktuell upphandling. Vegetarisk kost kommer även fortsättningsvis vara huvudalternativ vid ordinarie

konferensluncher. Möjlighet att välja ett protein kommer dock finnas såväl vid särskilda middagar som vid vissa arrangemang på dagtid.

Avtalsmodellen kommer att också att förändras för att öppna upp för såväl mindre som fler aktörer genom en gruppering i dagkonferens för olika gruppstorlekar. Det kommer även tecknas avtal för konferens som innefattar övernattnig.

Hårdare krav i upphandling av lokalvård

År 2023 tvingades staden häva avtalet med en leverantör av lokalvård med hänvisning till allvarliga brister av arbetsrättslig karaktär. När ett nytt stadsövergripande ramavtal nu upphandlas kommer staden att ställa omsättningskrav för att undvika liknande situationer. Omfattande krav kommer också att ställas på uppföljningsmöjligheter; exempelvis avseende att kunna få del av riskbedömningar, arbetsmiljöpolicy, lönebesked, anställningskontrakt och scheman. Det kommer också att vara förenat med vite om dessa handlingar inte lämnas vid förfrågan. Staden kommer arbeta med en så kallad eskaleringstrappa i syfte att kunna kräva högre viten vid allvarliga överträdelser. Krav kommer dessutom ställas på att uppfyllelse av utbildningskrav på arbetsledare kan bevisas senast vid avtalsstart.

Inköp av begagnade varor

För att uppnå miljöprogrammets krav inom ekologisk hållbarhet krävs ett utökad återbruk av varor, i syfte att reducera behovet av nyproduktion. Vid utgången av 2024 bedöms ett kommunövergripande ramavtal för inköp av begagnade varor finnas på plats. Flera nämnder har i sin rapportering efterfrågat utökade möjligheter att köpa in just begagnade varor på den öppna marknaden. Den typ av varor som efterfrågas är bland annat pynt, porslin och annat för hemliknande miljöer. Utöver de miljövinster och ekonomiska vinster som uppstår i att köpa begagnat finns även den pedagogiska nyttan av att personal och brukare kan handla tillsammans i en secondhandbutik.

Breddat sortiment inom arbetskläder

Från och med maj 2024 finns ett nytt kommunövergripande ramavtal på plats för arbetskläder. I förarbetet inför upphandlingen genomfördes en förstudie som visade på brister i nuvarande avtalsstruktur men även på effektiviseringsmöjligheter i beställningsprocesser, behov av förbättrad kommunikation och möjligheter till skärpta hållbarhetskrav. Genom det nya

avtalet är inte bara sortimentet breddat. Process- och kommunikationsarbetet är också förstärkt genom personella resurser på serviceförvaltningen och hållbarhetskraven i avtalet har stärkts genom skärpta krav på kemiskt innehåll, cirkulära krav och ett utökat miljömärkt sortiment.

Standardisering och produktutvecklingsbehov inom möbelområdet

Under 2025 löper nuvarande avtal för möbler ut och arbetet med ett nytt ramavtal är prioriterat arbete under 2024 och 2025. Inom ramen för detta arbete ses möjligheten över att skapa bättre kostnadskontroll och stärka förutsättningarna för systematiserad avtalsuppföljning och insamlande av statistik. Cirkulära krav och möbler som håller över tid är också ett viktigt fokusområde.

Stadskontoret planerar dessutom att utreda förutsättningarna för ett standardiserat möbelsortiment i staden. En standardisering möjliggör minskade kostnader och ger ökade förutsättningar för komplettering och delning av möbler och inredning både inom den egna verksamheten och inom hela staden. Standardiseringen förväntas alltså medföra både ekonomiska och miljömässiga vinster för en ökad hållbarhet över tid.

Ramavtalet för möbler kommer inte att täcka in möbler för hemlika miljöer. Här lyfter nämnderna ett ytterligare behov. Hemlika miljöer kan vara alltifrån sociala boenden till fritidsgårdar och där efterfrågas en annan typ av möbler. Arbetsmarknads- och socialnämnden har exempelvis lyft ett behov av möbler som klarar högt slitage och stora påfrestningar, något som finns på marknaden för möbler för institutionsmiljöer, men där alternativ ofta saknas för en mer hemlik karaktär. Eventuellt finns här behov av innovativ produktutveckling, något som bör undersökas i en kartläggning av området. Stadskontoret planerar att undersöka frågan vidare under planeringsperioden, i samarbete med berörda förvaltningar. Malmö stad ska arbeta aktivt med att söka efter nya lösningar i de fall det finns ett tydligt incitament att testa marknadens möjligheter att tillgodose behov på ett annat sätt än brukligt.

Hållbarhetskrav i stadens inköp

Som en del i att uppnå stadens inköspolicy och nå målen som är formulerade för staden genom Agenda 2030 ställer Malmö stad

hållbarhetskrav i upphandlingar. I årets upphandlingsplan ombads nämnderna redogöra för vilka hållbarhetskrav de ställer inom tre utvalda områden; cirkulär ekonomi, transporter och arbetsrättsliga villkor.

Av nämndernas upphandlingsplaner framgår att de tre nämnder som genomför flest upphandlingar, det vill säga kommunstyrelsen, tekniska nämnden och servicenämnden, konsekvent ställer hållbarhetskrav i sina upphandlingar. För övriga nämnder varierar det. Sammanställningen visar att de nämnder som har genomfört en upphandling över tröskelvärdet med koppling till just cirkulär ekonomi, transporter och arbetsrättsliga villkor i vissa fall har ställt hållbarhetskrav och i vissa fall inte.

Det är inte möjligt att avgöra huruvida ställda krav i aktuella upphandlingar är tillräckliga för att uppfylla stadens hållbarhetsmål. Dels är det fler aktiviteter som påverkar måluppfyllelsen, dels säger nämndernas redovisning inget om vilken nivå aktuella krav legat på. Dessutom; att ställa hållbarhetskrav i upphandling är ett kraftfullt verktyg men en minst lika viktig aspekt är hur stadens beställare sen agerar under avtalsperioden. Väljer beställarna de hållbarhetsmärkta produkter som har tillgängliggjorts via avtalen? Väljer beställare att skicka sina befintliga produkter på reparation i stället för att kassera sin befintliga produkt och köpa en ny? Hur verksamheterna arbetar med befintliga avtal kan vara lika viktigt som kravställning vid avtalstecknandet.

Sammanfattningsvis är det viktigt att beställare gör hållbara val vid inköp, om staden ska nå uppsatta hållbarhetsmål. Detta påvisar betydelsen av tydliga riktlinjer från staden i strategiskt viktiga hållbarhetsfrågor samt att kunskapen om frågorna i organisationen är likvärdig och god. I det gemensamma digitala utbildningspaket som lanseras 2024 (se kapitel *En robust inköpsorganisation* ovan) är kravställning avseende hållbarhet en viktig del.

I Bilaga 1 återfinns en beskrivning av några av de olika miljökrav och sociala krav som nämnderna ställt i sina upphandlingar.

Uppföljning av hållbarhetskrav i stadens inköp

Att ställa hållbarhetskrav i upphandling är första steget, men att följa upp kraven är minst lika viktigt. Det är vid uppföljning som Malmö stad, som upphandlande myndighet, säkerställer att kraven faktiskt efterlevs och får

effekt. Det är då leverantörer som uppfyller kraven faktiskt kan särskiljas från leverantörer som endast påstår sig uppfylla kraven.

Stadskontoret har tagit fram metodstöd för nämnderna att använda i det förvaltningsspecifika uppföljningsarbetet. Det finns bland annat vägledning för uppföljning av leverantörens åtagande enligt antidiskrimineringsklausulen och vägledning för uppföljning av miljökrav vid transporter.

Årets rapportering från nämnderna visar på en generell brist i uppföljning av hållbarhetskrav i tecknade avtal. Nämnderna arbetar dock med uppföljning i varierad omfattning. För många nämnder, framför allt de som upphandlar mycket årligen, är uppföljningen till viss del och på olika sätt en integrerad del i upphandlingsarbetet. I prioriterade upphandlingar ställs krav på uppföljningsplanering redan i upphandlingsförfarandet och följer sedan genom avtalsperioden med exempelvis uppföljningsmöten, planerade revisioner, stickprovskontroller och granskning av egenkontroller. Uppföljningens karaktär står i paritet till avtalets prioritet. För nämnder som upphandlar i mer begränsad omfattning är varken kunskap om eller rutiner för uppföljning etablerade på samma sätt. Flera nämnder uttrycker ett behov av att utveckla den här delen av arbetet och någon nämnd efterfrågar ytterligare metodstöd. Stadskontoret kommer under 2024 därför att se över befintligt stödmaterial och, tillsammans med förvaltningarna, definiera utvecklingsbehovet.

Metodstöd är en viktig parameter för nämndernas arbete med avtalsuppföljning. Viktigast är dock att det finns resurser på respektive förvaltning som kan avsätta tid för uppföljningsarbetet. Varje nämnd och bolag utgör egna upphandlande myndigheter med ansvar för såväl att inköp sker i enlighet med de avtal som ingåtts som att tillräckliga resurser för att hantera inköpsrelaterade åtaganden finns. Uppföljning av hållbarhetskrav är en del i detta ansvar.

Enligt beslut i kommunfullmäktige (§ 250, KF 2023-12-21) kommer en ny uppföljningsfunktion med fokus på arbetslivskriminalitet att inrättas under planeringsperioden. Läs mer under kapitlet *Uppföljning av sociala villkor i avtal*.

Stadens samlade inköp

Då staden har som inriktning att koordinera inköp och upphandlingar där relevanta samordningsvinster finns samordnas allt fler inköpsbehov i

stadsövergripande ramavtal. Målsättningen är att dessa avtal ska täcka in övergripande inköpsbehov av repetitiv karaktär och vara anpassade efter de målsättningar staden har kring ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter.

De flesta av stadens samlade inköp görs inom inköpskategorierna ”köp av huvudverksamhet”² samt byggentreprenader. Dessa kategorier står för hälften av de samlade inköpen. I Tabell 1 nedan redovisas genomförda inköp under 2022 kategoriserade på inköpsområde.

Tabell 1 – stadens samlade inköp 2022

Inköpsområde	Inköpsvolym tkr 2022
Köp av huvudverksamhet	2 047 000
Byggentreprenader	1 741 000
Drift och reparationer anläggningsentreprenader	412 000
Livsmedel	305 000
Drift vid nyproduktion av byggnader (inkl. byggkonsulter)	234 000
Konsulttjänster (exkl. projektering, IT-konsulter, tolktjänster och byggkonsulter)	300 000
Exploateringsprojekt allmän plats	225 000
Datorer och övriga IT- o teleinventarier	201 000
Städ-, tvätt o renhållningstjänster	150 000
Möbler och inredning	190 000
Förbrukningsmaterial	139 000
Anläggnings- och underhållsmaterial	127 000
Mindre reparationer och underhåll av fastigheter exkl. sanering	123 000
Yrkesinriktad kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå och övrig uppdragsutbildning	122 000
Underhållslicenser	112 000
Trygghetslarm, laboratorieanalyser och övriga främmande tjänster	97 000
Skolskjutsar, taxitransporter och övriga transporter (ej anställda)	94 000
Arbetsmaskiner och större specialverktyg	93 000
Böcker, tidningar, facklitteratur	85 000
Tillfälligt inhyrd personal	84 000
Hyra/leasing bilar och transport	73 000
Förbrukningsinventarier inkl. pedagogiska	68 000
Larm och bevakning	59 000
Hyra/leasing arbetsmaskiner o inventarier	51 000
Drifts-/Supportavtal	47 000
El förbrukning	47 000
IT-tjänster	43 000
Laboratoriematerial, läkemedel och hjälpmedel	42 000
Reparation och underhåll av maskiner och inventarier	39 000
Hyra, paviljonger	35 000
Reklam och information	33 000
Försäkringspremier	31 000
Drivmedel	29 000

² Kategorin ”köp av huvudverksamhet” innefattar ett brett spektrum av inköp bestående av allt från vård, boende och behandlingsinsatser till vinterväghållning och serviceresor.

Inköpsområde	Inköpsvolym tkr 2022
Köp av huvudverksamhet	2 047 000
Tolktjänster	27 000
Tele- och IT-kommunikation	26 000
Företagshälsovård	26 000
Sanering	24 000
Arbetskläder, skyddskläder och skyddsmaterial	23 000
Kurs o konferens	21 000
Gåvor och blommor	17 000
Kontorsmaterial	17 000
Verksamhetssystem	16 000
Ljud- o bildanläggningar	15 000
Trycksaker	14 000
IT-konsulter	13 000
Totalsumma	7 717 000

Planerade upphandlingar 2024/2025

I kapitel *Strategiska vägval i upphandlingar 2024–2025* beskrevs ett antal strategiskt viktiga upphandlingar som planeras genomföras under perioden. I detta kapitel ges en mer komplett bild av samtliga planerade upphandlingar, redovisade av nämnderna.

Samtliga upphandlingar, med undantag för direktupphandlingar, ska publiceras i en annonsdatabas som är registrerad hos Konkurrensverket. Upphandlingar som överstiger det så kallade tröskelvärdet (tröskelvärden för upphandling beslutas av EU årligen och aktuella värden återfinns på konkurrensverket.se) ska även publiceras i EU:s gemensamma annonsdatabas Tenders Electronic Daily.

I tabellerna nedan redovisas dessa annonspliktiga upphandlingar över tröskelvärdet som planeras under 2024 och 2025 (se Tabell 2 och 3).

Stadsövergripande upphandlingar

Stadsövergripande upphandlingar är sådana upphandlingar där samordningsvinster finns med att genomföra dem i stadsövergripande ramavtal. Målsättningen är att dessa avtal ska täcka in övergripande inköpsbehov av repetitiv karaktär och vara anpassade efter de målsättningar staden har kring ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter. Under 2024 och 2025 planeras stadsövergripande upphandlingar till ett kontraktsvärde om drygt tre miljarder kronor (se Tabell 2 nedan). Samtliga kontraktsvärden är dock inte färdigställda, varför summan måste betraktas som indikativ.

Tabell 2 - stadsövergripande upphandlingar³

Planerad upphandling	Genomförande myndighet om annan än Malmö stad	Kontraktsvärde (tkr)
IT arbetsplats		750 000
Elenergi		400 000
Lokalvård dagliga städtjänster		400 000
Läromedel och litteratur		180 000
Bemanningsjänster Legitimerade sjuksköterskor		160 000
Tolkförmedling		98 000
Kontors- och skolmaterial		90 000

³ Stadsövergripande upphandlingar genomförs av upphandlingsenheten på stadskontoret. Det finns upphandlingar som berör flera nämnder men som genomförs av andra förvaltningar, exempelvis inom HR, ekonomi och IT. Dessa görs dock inom ramen för dessa nämnders uppdrag och redovisas nedan som nämndspecifika upphandlingar, i Tabell 3.

Planerad upphandling	Genomförande myndighet om annan än Malmö stad	Kontraktsvärde (tkr)
Konferensanläggningar		80 000
Mejeri		80 000
Sjukvårdsmaterial		80 000
Inbrottslarm och passersystem		75 000
Personalfrukt		65 000
Lekmaterial		64 000
Presentkort		50 000
Skapandematerial		48 000
Yrkeskläder		48 000
Idrottsmaterial		40 000
Livsmedel i konsumentförpackningar		40 000
Konsulter inom miljö och hållbar stadsutveckling		32 000
Grupptransporter		30 000
Hämtning och hantering av källsorterat avfall		30 000
Strategisk kommunikationsrådgivning		30 000
Flyttjänster		24 000
Evenemangssäkerhet - ordningshållning och bevakning		20 000
Kreativa kommunikationstjänster		20 000
Livsmedelstransporter		20 000
Vitvaror	Adda	20 000
Konsultmäklare		16 000

Planerad upphandling	Genomförande myndighet om annan än Malmö stad	Kontraktsvärde (tkr)
Skyltning och navigering		15 000
Bemanningsjänster - produktionsteknisk personal		14 000
Musikinstrument	Adda	11 000
Snittblommor, krukväxter och blomsterarrangemang		10 500
Undervisningsmaterial i NO ämnen		10 000
VA-material	Adda	10 000
Bankupphandling: koncernbank, löner, försörjningsstöd mm		10 000
Filmproduktion		8 000
Hörselteknisk utrustning		6 800
Barnvagnar, barnbussar och barntillbehör		6 000
Evenemangssäkerhet - kommunikationsutrustning		6 000
Slöjdvirke		6 000
Kommunala ordningsvakter		5 500
Evenemangssäkerhet - publiksäkerhet		5 000
Odlingstillbehör		5 000
Laboratorietjänster		4 800
Enteral nutrition och förbrukningsvaror samt distribution	Region Skåne	4 000
Hyra och service av kontorsväxter		4 000
Konsulter GIS och Geodata - Rådgivning		4 000
Konsulter inom GIS och geodata - Mjukvaruutveckling		4 000
Konsulter inom GIS och geodata - tekniker		4 000

Planerad upphandling	Genomförande myndighet om annan än Malmö stad	Kontraktsvärde (tkr)
Minnesgåvor		4 000
Översättningstjänster		3 500
Övriga städtjänster (Flyttstädning, Fönsterputsning, Golvvård, Storstädning, Höghöjdsstädning)		3 500
Evenemangssjukvård		3 000
Färsk fisk		3 000
Glass		3 000
Finanssystem		3 000
Besiktning av idrottshallar		2 500
Inkasso och påminnelsetjänster		2 000
Klottersanering		2 000
Förmånscyklar		Ej fastställt

Nämnds specifika upphandlingar

Nämnds specifika upphandlingar är sådana upphandlingar där den enskilda nämnden ansvarar för upphandling och specifikt avtal. Ansvaret för inköpsverksamheten i Malmö stad ligger hos varje nämnd och avser samtliga moment i inköpsprocessen. Under 2024 och 2025 planerar nämnderna för upphandlingar till ett kontraktsvärde om sammanlagt elva miljarder kronor (se Tabell 3 nedan). Samtliga kontraktsvärden är dock inte färdigställda, varför summan måste betraktas som mycket indikativ.

Tabell 3 - nämnds specifika upphandlingar

Nämnd	Planerad upphandling	Genomförande myndighet om annan än Malmö stad	Kontraktsvärde (tkr)
Revisorskollegiet	Räkenskapsrevision av Malmö stad för perioden 2024 - 2027 i enlighet med standard för kommunal räkenskapsrevision, gällande lagstiftning samt god revisionssed		Ej fastställt
Revisorskollegiet	Verksamhetsrevision för perioden 2024 - 2027		Ej fastställt
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Lägenhetssystem för Lägenhetsnheten. Grundavtal innehas av fastighets- och gatukontoret vilket löper ut. En upphandling kan eventuellt bli aktuell 2024. Kontraktsvärde ej definierat.		Ej fastställt
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Säkerhet - lås, passersystem, larm. Förvaltningen är i behov av avtal tills ett kommunövergripande avtal är på plats. Avrop via Adda undersöks. Om detta inte är möjligt krävs upphandling. Kontraktsvärde ej definierat.	Adda	Ej fastställt
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Avrops- och bokningssystem avseende insatser för vård och boende . Upphandlingen avser att system som kan nyttjas som avropsstöd och placeringsstöd avseende såväl interna platser som externa leverantörer gällande vård och/eller boende. Nytt behov. Upphandling 2024. Kontraktsvärde ej definierat.		Ej fastställt

Nämnd	Planerad upphandling	Genomförande myndighet om annan än Malmö stad	Kontraktsvärde (tkr)
Arbetsmarknads- och socialnämnden	ASN-2020-4259 Tandläkarkonsult Tandläkarkonsult för bedömning av nödvändig tandvård inför biståndsbeslut. Befintligt avtal vilket som längst kan löpa till 31/7 2024. Förvaltningen har ett fortsatt behov av avtal. Upphandlingsarbete påbörjat Q4 2023 och avslutas 2024.		4 000
Arbetsmarknads- och socialnämnden	ASN-2020-4824 möbler och inredning för hemnära miljöer. Befintligt avtal vilket löper ut 31/8 2024. Förvaltningen har ett fortsatt behov av avtal. Möjlighet att avropa Addas ramavtal avseende Boende och hemnära miljöer undersöks. Om avrop via Adda ej är möjligt behöver upphandling genomföras 2024.	Adda	12 000
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Digitalt verksamhetssystem för arbetsmarknadsavdelningen Förstudie pågår och olika inköpslösningar undersöks. Upphandling kan eventuellt bli aktuellt 2024. Kontraktsvärde ännu ej definierat.		Ej fastställt
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Stödboende vuxen (Skånes kommuner) Skånes kommuner har en pågående upphandling med planerad avtalsstart 1/9 2024. Förvaltningen har ett eget ramavtal ASN-2021-3818 Boende med stödinsatser. Avtalet löper ut i mars 2025. Om Skånes kommuners planerade avtal inte möter målgruppens behov behöver nämnden genomföra en upphandling under 2024 i syfte att teckna ett förvaltningsspecifikt ramavtal.	Skånes kommuner	352 000
Arbetsmarknads- och socialnämnden	HVB Vuxna (Skånes kommuner) HVB som arbetar med behandling och omvårdnad för vuxna personer med missbruk-/beroendeproblematik. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2023/2024. Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	Skånes kommuner	400 000
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Öppenvård (Skånes kommuner) Öppenvård som arbetar med behandling, utredning och stöd för barn och unga och deras familjer samt vuxna personer med missbruks-/beroendeproblematik. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2023/2024. Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	Skånes kommuner	541 000

Nämnd	Planerad upphandling	Genomförande myndighet om annan än Malmö stad	Kontraktsvärde (tkr)
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Konsulentstött familjehems-/jourhemsverksamhet (Skånes kommuner) Konsulentstöd till familjehem/jourhem för barn och unga. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2023/2024. Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	Skånes kommuner	168 800
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Stödboende barn och unga IFO (Skånes kommuner) Stödboende med individanpassat stöd för barn och unga i åldern 16–20 år. Upphandling 2023/24. Förvaltningen har ett eget ramavtal ASN-2021-6822 som löper ut 2027-05-31. Förvaltningen kan efter att det egna avtalet löper ut vid behov övergå till Skånes kommuners avtal.	Skånes kommuner	124 000
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Skyddat boende IFO (Skånes kommuner) Skyddat boende för vuxna med eller utan familj. Förvaltningen har ett eget avtal för Skyddat boende ASN-2021-15877 vilket löper ut 2027-01-31	Skånes kommuner	16 000
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Skånes kommuners upphandling är planerad till 2023/2024. Förvaltningen kan efter att det egna avtalet löper ut vid behov övergå till Skånes kommuners avtal.	Skånes kommuner	10 800
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Arbetskooperativ (Skånes kommuner) Arbetskooperativ som arbetar med arbetsinriktad social rehabilitering för vuxna personer med missbruk-/beroendeproblematik. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2024/2025. Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.	Skånes kommuner	916 000
Arbetsmarknads- och socialnämnden	HVB Barn och unga (Skånes kommuner) HVB som arbetar med behandling, utredning och omvårdnad för barn och unga och deras familjer. Befintligt avtal som förvaltningen avropar redan idag. Upphandlingen genomförs av Skånes kommuner 2024/2025 Förvaltningen är avropsberättigad part även i det kommande avtalet.		Ej fastställt
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Ärendehanteringssystem för lokalenheten. Likartade behov finns inom lokalenheterna i HVOF och FSF. Gemensam upphandling undersöks. Upphandling 2025. Kontraktsvärde ej definierat.		Ej fastställt

Nämnd	Planerad upphandling	Genomförande myndighet om annan än Malmö stad	Kontraktsvärde (tkr)
Arbetsmarknads- och socialnämnden	Leverantörer för produktion av utbildningsmaterial för Lärplattform-LMS. Finns med största sannolikhet behov även i stadens övriga förvaltningar. Om en kommunövergripande upphandling inte kommer att genomföras undersöks möjligheten att ASN, FSN och HVN genomför gemensam upphandling under 2025. Kontraktsvärde ej definierat.		Ej fastställt
Funktionsstödsnämnden	Hjälpmedel 2024 (Skånes Kommuner), Personlyftar och personlyftselar 10 000, Arbetsstolar 3 000, Träningshjälpmedel 3 000. Räknat på avtalstid fyra år.	Skånes Kommuner	16 000
Funktionsstödsnämnden	Hjälpmedel 2025 (Skånes Kommuner), Kognitionshjälpmedel 8 000, Ramper 4 000, Positioneringshjälpmedel 6 000. Räknat på avtalstid fyra år.	Skånes Kommuner	18 000
Grundskolenämnden	IT-stöd för digitalt skolval i grundskolan (8 år)		4 000
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Skolskjuts med taxi		20 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	E-handelstjänst för inköp av dagligvaror till brukare i ordinärt boende (påbörjad 2019, återupptagen 2023)		Ej fastställt
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Inredningsdetaljer för hemlika miljöer med delområde återbruk		1 500
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Växter för utplantering, trädgårdsredskap, krukor och dekoration utemiljö		1 500
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Elektroniska nyckelskåp och läkemedelsskåp med spårbarhet och webbaserat gränssnitt. Kan möjligen bli del i kommande kommunövergripande upphandling		5 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Möbler och inredning som ska ersätta nuvarande avtal när det löper ut 2024-06-29.		
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Omställningstjänster – behov av likställighet, minst 7 förvaltningar har avtal		1 500
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Företagshälsovård. Nuvarande kommunövergripande avtal löper ut 2024-03-31		29 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Bemanningsstjänster legitimerade sjuksköterskor. Nuvarande kommunövergripande avtal löper ut 2025-02-28 *		200 000

Nämnd	Planerad upphandling	Genomförande myndighet om annan än Malmö stad	Kontraktsvärde (tkr)
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Enteral nutrition och förbrukningsvaror samt distribution. Nuvarande Region Skåne avtal som Malmö stad är avropsberättigade på med hjälp av fullmakt löper ut 2024-05-31	Region Skåne	11 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Inkontinenshjälpmedel. Region Skåne avtal som Malmö stad är avropsberättigade på med hjälp av fullmakt löper ut 2024-04-30.	Region Skåne	57 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Distribution av inkontinenshjälpmedel. Nuvarande Region Skåne avtal som Malmö stad är avropsberättigade på med hjälp av fullmakt löper ut 2025-09-30.	Region Skåne	2 100
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Teckenspråkstolkning. Nuvarande kommunövergripande avtal löper ut 2023-12-31		800
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Larm och passagesystem särskilt boende		30 000
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Digital tillsyn/brukarnära välfärdsteknik		Ej fastställt
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden			Ej fastställt
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	Kostdataprogram till Kostenheten Särskilt boende		1 500
Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden	* När det gäller den planerade upphandlingen av bemanningssjuksköterskor är det uppskattade kontraktsvärdet om 200 miljoner beräknat på kostnader för avrop från 2020–2022 (ej uppräknat). Hälsa-, vård- och omsorgsförvaltningen har en ambition om att minska användningen av bemanningssjuksköterskor och planen är att kostnaderna för avrop ska minska över åren i avtalsperioden. Det kontraktsvärde som slutligen kommer att användas i upphandlingen är ett takvärde, och upphandlingen kommer inte att innehålla någon förbindelse att avropa någon särskild volym från leverantörerna. Avrop ska endast göras efter behov, något som förvaltningen arbetar för att minska.		Ej fastställt
Service-nämnden	Byggentreprenad		3 000 000
Service-nämnden	Ramavtal Serviceentreprenad (mark och bygg)		1 400 000

Nämnd	Planerad upphandling	Genomförande myndighet om annan än Malmö stad	Kontraktsvärde (tkr)
Servicenämnden	Ramavtal tekniska konsulter		530 000
Servicenämnden	Solceller och batterilagring (entreprenad)		232 000
Servicenämnden	Ramavtal Målning		150 000
Servicenämnden	Skolskjuts personbil (på uppdrag av skolförvaltningarna)		115 000
Servicenämnden	Ramavtal Byggadministration		100 000
Servicenämnden	Installation och service för brand- och utrymningslarm med talat meddelande		90 000
Servicenämnden	Ramavtal Golventreprenad		80 000
Servicenämnden	Ramavtal VS service		80 000
Servicenämnden	Maskintjänster		75 000
Servicenämnden	Nätstängsel, stolar och service		50 000
Servicenämnden	Transporttjänster		50 000
Servicenämnden	Tjänstecyklar, El-Cyklar		50 000
Servicenämnden	Livsmedelstransporter		20 000
Servicenämnden	Försegling av hål och sprickor i vägbanan		15 000
Servicenämnden	Kemikalier till badanläggningar i Malmö stad		8 000

Nämnd	Planerad upphandling	Genomförande myndighet om annan än Malmö stad	Kontraktvärde (tkr)
Servicenämnden	Klippning av bruksgräs av ytterområdena		6 000
Stadsbyggnadsnämnden	Teknisk konsulttjänst detaljplanering (nuvarande ramavtal upphör år 2025)		12 000
Tekniska nämnden	Byggentreprenad		2 100 000
Tekniska nämnden	Tjänster		150 000
Tekniska nämnden	Varor	Eventuellt ADA	5 000
Valnämnden	Upphandling av ramavtal avseende produktion och byggnation av förtidsröstlokaler i samband med EU-val 2024		2 200
Valnämnden	Upphandling av transport, sortering och lagring av förtidsröster i samband med EU-val 2024		1 200

Bilaga 1 – Hållbarhetskrav i upphandling

Malmö stad ställer flera krav på våra leverantörer i upphandlingar som riktar in sig på de tre hållbarhetsparametrarna; ekologi, sociala aspekter och ekonomi.

Nedan återfinns en beskrivning av dessa.

Krav på miljöledningssystem

Ett vanligt förekommande miljörelaterat krav i stadens upphandlingar är krav på miljöledningssystem, vilket innebär att leverantören åläggs att bedriva ett systematiskt miljöarbete, i vissa fall i enlighet med specifika certifieringssystem. Krav på miljöledningssystem syftar till att inkorporera ett brett miljöansvar, som tangerar flera eller samtliga av de målområden som nämns ovan. Samtidigt krävs ofta mer utförliga krav för att säkerställa att leverantörens miljöarbete håller tillräckligt hög standard. I likhet med kvalitetsledningssystem innebär ett miljöledningssystem att ett systematiskt miljöarbete ska finnas på plats, men det säger inget om vad arbetet innebär eller om det ger de effekter som är önskvärda ur ett globalt perspektiv. Krav på miljöledningssystem ställs i princip i samtliga stadsövergripande avtal.

Krav på transporter

En av de viktigaste faktorerna är olika typer av klimat- och miljökrav på transporter av personer och av varor. Enligt Trafikverket står inrikes transporter för cirka en tredjedel av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser och om utrikes sjöfart och flyg inkluderas är andelen drygt 40 procent.⁴ Transporter är även en stor källa till både luftföroreningar och buller, vilka har en negativ inverkan på både människor och natur.

Eftersom transporter ingår i en stor del av stadens upphandlingar är dess miljö- och klimatpåverkan något som staden i stor utsträckning kan påverka. Detta sker genom att nämnderna i majoriteten av de upphandlingar som överstiger tröskelvärdet har ställt krav som syftar till att minimera utsläpp från transporter och arbetsmaskiner. Nivån och omfattningen på dessa krav skiljer sig mellan olika upphandlingar och olika förvaltningar men kraven

⁴ [Transporternas klimatpåverkan - Bransch \(trafikverket.se\)](https://www.trafikverket.se/om-trafikverket/om-transporter/transporternas-klimatpaeverkan)

inkluderar bland annat krav på drivmedel⁵ och fordon⁶ och på minimering av transportsträckor. Dessa krav ställs bland annat i avtalen för kontorsmaterial, livsmedel, IT-produkter, persontransporter och tvättjänster.

I vissa fall, främst i upphandling av lokaler eller platsberoende tjänster, ställs krav på att det ska vara enkelt att ta sig till den aktuella platsen med kollektivtrafik. Denna typ av krav ställs bland annat i avtalet avseende konferensanläggningar och i avtalet för drogtestning.

De krav på transporter som ställs kan påverka flera av miljömålen. Minskade transportsträckor och ökad användning av mer hållbara drivmedel innebär både minskad klimatpåverkan och mindre exponering för hälsofarliga luftföroreningar och buller.

Krav på cirkularitet och hållbara produktval

Ett viktigt sätt att bidra till minskat svinn och avfall, samt minskade utsläpp av växthusgaser, är att minska nyproduktionen och att byta ut varor som konsumeras mot mer hållbara alternativ. För att uppnå detta ställer både kommunstyrelsen och flera nämnder cirkulära krav i sina upphandlingar. Detta kan exempelvis handla om att efterfråga återbrukade varor eller återvunna material eller att ställa krav på att utrustning ska kunna uppgraderas och repareras för att förlänga livslängden och undvika onödiga inköp. Krav ställs också på att produkter ska kunna avyttras på ett korrekt sätt, genom system för återanvändning eller materialåtervinning.

I många fall är det dock nödvändigt att använda nyproducerade varor. För att minimera klimatpåverkan från dessa ställer kommunstyrelsen och flera nämnder krav på exempelvis energieffektivitet, låga utsläpp av växthusgaser från produktionen och hållbarhetsmärkningar som inkluderar klimatkrav. För att minska hälsofarlig exponering och negativ påverkan på natur och odlingslandskap är krav på de varor som upphandlas, exempelvis innehåll av skadliga ämnen eller kemikalier⁷ eller utsläpp av luftföroreningar i tillverkningsprocessen, ett viktigt verktyg.

⁵ Exempel på sådana krav är att fordon ska drivas med fossilfria drivmedel.

⁶ Exempel på sådana krav är att fordon ska uppfylla krav enligt olika miljöstandarder och att motorerna i arbetsfordon inte får överstiga en viss ålder.

⁷ Ett flertal av nämnderna använder Upphandlingsmyndighetens kemikaliekrav i sina upphandlingar.

Kemikaliekrav ställs bland på lek- och skapandematerial och kemiska produkter så som exempelvis städ- och hygienprodukter.

Krav på hållbarhetsmärkta produkter ställs bland annat i avtalen för kontorsmaterial, tvättjänster, städ- och hygienprodukter.

Cirkulära krav ställs bland annat på tvättjänster, förpackningar, skyltar, barnvagnar, lek- och skapandematerial, IT-produkter samt möbler och inredning.

Krav för att främja ökad biologisk mångfald

I upphandlingar av livsmedel ställer kommunstyrelsen och en del nämnder klimatkrav, djurskyddskrav, och krav på ekologiska livsmedel samt ASC/MSC märkt fisk. Denna typ av krav syftar till att främja ett hållbart jordbruk, minska utsläppen av växthusgaser och luftföroreningar, minska exponeringen för hälsofarliga ämnen, samt främja en frisk natur med stor biologisk mångfald, på land och i havet.

För de nämnder där det är tillämpligt ställs krav på grönytefaktorer eller andra insatser för att främja biodiversitet vid projektering och entreprenader.

Krav på hållbara leveranskedjor

Enligt 17 kap. 4 § LOU krävs att upphandlande myndigheter ställer krav på hållbara leveranskedjor för alla upphandlingar över tröskelvärdet där det är behövligt. Malmö stad gör detta bland annat genom att bilägga Malmö stads uppförandekod för leverantörer, som är en samling minimikrav avseende leverantörernas ekonomiska, sociala och miljömässiga hållbarhetsarbete, i stadens inköpsavtal. Dessa kriterier relaterar till ett flertal av de globala målen i Agenda 2030.

I många inköpsavtal, främst avseende varor, ställs krav enligt Malmö stads definition av hållbara leveranskedjor. Dessa krav kan sägas utgöra skarpare versioner av de krav som ställs i uppförandekoden och specificerar i högre grad än uppförandekoden leverantörens ansvar och skyldigheter.

Kraven på hållbara leveranskedjor återfinns bland annat i avtal för järnhandelsvaror, elektronikvaror och livsmedel.

Arbetsrättsliga krav

Av 17 kap. 2–3 §§ LOU fastställs att vissa upphandlingar ska innehålla särskilda arbetsrättsliga villkor avseende lön, semester och arbetstid för att förhindra att konkurrens sker på bekostnad av skäliga anställningsvillkor. Att ställa sådana krav kan bidra till uppfyllelsen av mål 8 i Agenda 2030: Anständig arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt. Villkoren följs upp regelbundet och stadskontoret genomför även stickprovskontroller för att säkra att uppställda villkor efterlevs. Staden kommer fortsatt ställa höga krav kopplat till arbetsrätt och arbetsmiljö och följa upp desamma.

Arbetsrättsliga villkor ställs bland annat i avtal för daglig lokalvård, catering, färdtjänst och tvättjänster samt i de avtal som innefattar en betydande andel transporter.

Krav på universell tillgänglighet

I LOU (9 kap. 2 § LOU) och även i Konventionen för rättigheter för personer med funktionshinder regleras tillgänglighetsfrågor inom offentlig upphandling. Där står att de tekniska specifikationerna ska bestämmas med beaktande av samtliga användares behov, inklusive behoven bland användare med funktionsnedsättning.

Att främja universell tillgänglighet i upphandlingssammanhang kan bidra till att stadens miljöer och verksamheter kan komma fler personer till del. Detta kan i sin tur bidra till uppfyllelsen av Agenda 2030:s Mål 10: Minskad ojämlikhet och Mål 16: Fredliga och inkluderande samhällen. Att upphandla tillgängliga varor och tjänster kan även vara positivt ur andra perspektiv. De lösningar som krävs för att tillgängliggöra varor och tjänster för personer med olika typer av funktionsvariationer har ofta positiva konsekvenser även för andra grupper, då dessa lösningar ofta är mer flexibla och användarvänliga än andra. Dessutom kan den ekonomiska effektiviteten öka om universell tillgänglighet kan ersätta de dyra speciallösningar som annars skulle krävas.

Kraven på tillgänglighet ställs bland annat i stadens möbelavtal samt i avtalen för lekmaterial, källsortering, kökstillbehör och entrélösningar.

Krav att uppfylla lag kring antidiskriminering

För att främja allas lika möjligheter och skyldigheter har Malmö stad tagit fram en antidiskrimineringsklausul. Klausulen uppmärksammar leverantören

på deras skyldighet att följa gällande svensk diskrimineringslagstiftning, som ålägger leverantören att vidta aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.⁸

Genom att tillämpa antidiskrimineringsklausulen vill Malmö stad bidra till uppfyllelsen av mål 5, 8 och 10 i Agenda 2030: Jämställdhet, Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt samt Minskad ojämlikhet.

Kravet att uppmärksamma lagen om antidiskriminering ställs regelmässigt i alla stadsövergripande avtal.

Krav att följa barnkonventionen

Sedan 1 januari 2020 ska FN:s konvention om barnets rättigheter den så kallade barnkonventionen, beaktas i upphandlingssammanhang.

Barnkonventionen anger att barnets bästa ska beaktas i alla beslut och processer som berör barn. Vissa upphandlingar berör barn mycket tydligt, exempelvis när det som ska upphandlas avser varor eller tjänster relaterade till förskole- och skolverksamheter. I andra fall kan det vara mer otydligt.

Krav som har bäring på barnkonventionen ställs bland annat i avtalen för lek- och skapandematerial, hörselutrustning och bevakningstjänster.

Sysselsättningsfrämjande krav

En av Malmö utmaningar är det relativt höga antalet Malmöbor som saknar arbete. Stadens inköpsverksamhet bidrar till att skapa praktikplatser och anställning till personer som står långt från arbetsmarknaden genom de sysselsättningsfrämjande krav som ställs i vissa upphandlingar. Villkoret ställs genom ett s.k. dialogkrav, vilket innebär att leverantören åtar sig att i dialog med staden aktivt undersöka möjligheterna att erbjuda praktik och/eller anställning under pågående avtalsperiod. Därigenom vill staden bidra till uppfyllelsen av Agenda 2030:s Mål 1: Ingen fattigdom, Mål 4: God utbildning, Mål 5: Jämställdhet, Mål 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt och Mål 10: Minskad ojämlikhet.

Sysselsättningsfrämjande villkor ställs bland annat i avtalen för flyttjänster, lokalvårdstjänster och möbler.

⁸ De sju diskrimineringsgrunderna är: kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

Ekonomiska krav

Utöver krav på uppfyllande av behörigheter, skattekrav och kreditvärdighet ställs alltid krav på att personer i nyckelpositioner inte är dömda för vissa typer av brott (exempelvis ekonomisk brottslighet) eller finns i näringsförbudsregistret eller personligt konkursregister. Att ställa sådana krav är, förutom att bidra till sund konkurrens mellan juridiskt och ekonomiskt ansvarsfulla aktörer, ett led i arbetet att tillförsäkra staden fullgoda leveranser från seriösa leverantörer.

Ett annat förekommande krav är att leverantören ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete genom ett så kallat kvalitetsledningssystem. Det finns olika standarder för sådana system och i vissa upphandlingar ställer nämnden specifika krav på vilken standard som ska användas. Krav på kvalitetsledningssystem ska säkerställa att leverantören har ett organiserat arbete avseende exempelvis kvalitetsmål, avvikelsehantering och uppföljning. Krav på kvalitetsledningssystem används i stort sett i alla upphandlingar som genomförs över tröskelvärdena av stadskontoret, oavsett upphandlingsområde. För att säkra en god leverans är det viktigt att krav på kvalitetsledningssystem kompletteras med ytterligare kvalitetskrav som reglerar själva varan, tjänsten eller entreprenaden.

Inköp ses dessutom allt oftare ur ett livscykelperspektiv för bästa långsiktiga ekonomiska effekt.

Att ställa ekonomiska krav kan bidra till uppfyllelsen av mål 12 i Agenda 2030, Hållbar konsumtion och produktion, delmål 7, Främja hållbara metoder för offentlig upphandling.